

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2016 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. odmówił J. Z. (1) prawa do emerytury rolniczej, bowiem nie udokumentował on wymaganego okresu ubezpieczenia, tj. 25 lat, a jedynie 24 lat, 4 miesiące i 24 dni. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony jest osobą urodzoną po dniu 31 grudnia 1948 r. tj. w dniu 6 sierpnia 1950 roku i dlatego do ustalenia prawa do emerytury rolniczej został zaliczony okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu: od dnia 7 sierpnia 1966 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku. Natomiast brak było podstaw uwzględnienia J. Z., jako osobie urodzonej po 31 grudnia 1948 roku okresów, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi tj.: zatrudniania poza rolnictwem. Jednocześnie organ rentowy podkreślił, że brak było podstaw zaliczenia - jako okresu składkowego - okresu pracy w gospodarstwie rolnym po dniu 11 marca 1991 roku, ponieważ z umowy dzierżawy wynika, że dzierżawcy przystępują do dzierżawy z dniem 11 marca 1991 roku oraz, że pozostawione działki przez J. Z. (1) nie stanowią gospodarstwa rolnego ani działu specjalnego. Na koniec zaś organ rentowy zwrócił uwagę, że odwołujący pobierając rentę inwalidzką nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

/decyzja k. 23-23 odwrót plik II akt KRUS/.

Odwołanie od w/w decyzji złożył w dniu 30 września 2016 roku J. Z. (1), wnosząc o przyznanie prawa do emerytury rolniczej, kwestionując niezaliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym do chwili faktycznego przekazania gruntów w dzierżawę zgodnie z umową z dnia 11 marca 1991 roku. Zdaniem odwołującego się w rzeczywistości do przekazania gruntów doszło w listopadzie 1991 roku po zebraniu plonów.

/odwołanie – k. 2 – 3 /.

Organ rentowy, w odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 października 2016 roku, które wpłynęło do Sądu w dniu 26 października 2016 roku wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Organ wyjaśnił, że ustalając prawo do emerytury rolniczej, odwołującemu zaliczono okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 7 sierpnia 1966 roku do dnia 14 marca 1977 roku oraz okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym od dnia 15 marca 1977 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku a także okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku. Natomiast od dnia 1 stycznia 1991 roku do dnia 31 lipca 2016 roku pobierał rentę inwalidzką (...), zaś od dnia 1 sierpnia 2016 roku J. Z. (1) pobiera emeryturę rolną (...). Świadczenia te zostały przyznane na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin. Jednocześnie organ rentowy zwrócił uwagę, że odwołujący się pobierając rentę inwalidzką nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

/odpowiedź na odwołanie – k. 12 – 13 /

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. Z. (1) urodził się dnia (...).

/okoliczność bezsporna/.

W dniu 12 grudnia 1990 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wydał decyzję warunkowo przyznającą prawo do renty inwalidzkiej. Wypłata świadczenia miała być podjęta od dnia przekazania gospodarstwa rolnego

/ okoliczność bezsporna, decyzja z dnia 12 grudnia 1990 roku k. 16 plik I akt KRUS/.

Na mocy decyzji z dnia 16 kwietnia 1991 roku, od dnia 1 stycznia 1991 roku podjęto wypłatę powyższej renty.

/ decyzja k. 36 plik I akt KRUS/.

W dniu 11 marca 1991 roku wnioskodawca J. Z. (1) zawarł z R. P. i H. H. umowę dzierżawy. Jako wydzierżawiający, właściciel gospodarstwa rolnego o powierzchni 6,85 ha położonego we wsi R. i K. R. oddał w dzierżawę R. P. działkę nr (...) o pow. 1,05 ha i nr 387 o pow. 1,63 ha razem 2,68 ha na okres 10 lat. Natomiast H. H. oddał w dzierżawę działkę nr (...) o pow. 0,86 ha, nr 138 o pow. 1,04 ha, nr 183 o pow. 0,33 ha i nr 286 o pow. 0,52 ha razem 2,75 ha na okres 10 lat. J. Z. (1) zatrzymał sobie działkę o nr (...) o po. 0,17 ha grunty leśne oraz działkę nr (...) o pow. 0,99 ha, działkę nr (...) o powierzchni 0,26 ha razem zatrzymując 1,42 ha co nie stanowi gospodarstwa rolnego ani działu specjalnego. Ponadto strony ustaliły, że dzierżawcy z dniem 11 marca 1991 roku przystępują do użytkowania gruntów.

/umowa dzierżawy z dnia 11 marca 191 roku k. 35 plik I akt KRUS, wyjaśnienia wnioskodawcy k. 74- 75v zeznania świadka H. S. k. 74 v, zeznania świadka R. P. k. 75/

Wnioskodawca w okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Wnioskodawca nie zgłaszał się do dobrowolnego ubezpieczenia rolniczego po uzyskaniu prawa do renty a następnie emerytury.

/okoliczność bezsporna, wyjaśnienia wnioskodawcy k. 74- 75v/

J. Z. (1) po podpisaniu w dniu 11 marca 1991 roku umowy dzierżawy nadal wykonywał prace w gospodarstwie rolnym, ponieważ umówił się z wydzierżawiającymi, że faktycznie przekaze im grunty gdy zbierze plony tj. zboże, ziemniaki, siano. Były one mu niezbędne do wyżywienia posiadanej jeszcze zwierzyny. W pracach polowych pomagali wnioskodawcy wydzierżawiający mając świadomość, że J. Z. (1) przekazał im grunty w dzierżawę, ponieważ od tego była uzależniona wypłata świadczenia rentowego. W rzeczywistości dopiero w listopadzie wnioskodawca przekazał przedmiot dzierżawy H. H. (obecnie S.) oraz R. P..

/wyjaśnienia wnioskodawcy k. 74- 75v zeznania świadka H. S. k. 74 v , zeznania świadka R. P. k. 75, zeznania świadka P. H. k. 74 v - 75 /

Wnioskodawca na pozostawionym gruncie nadal uprawiał zboża i owoce oraz hodował zwierzęta. .

/zeznania świadka B. Z. k. 75/

J. Z. (1) zawarł z R. P. w dniu 24 kwietnia 1997 roku umowę dzierżawy przekazując mu niezabudowaną nieruchomość, położoną we wsi R. K. o nr 165 o pow. 99 arów.

/umowa dzierżawy z dnia 24 kwietnia 1997 roku k. 79 plik I akt KRUS/

Aktem notarialnym z dnia 28 lipca 1997 roku J. Z. (1) sprzedał niezabudowaną działkę nr (...), o pow. 86 arów położonej we wsi R. małżonkom K. i G. D..

/akt notarialny – k. 86- 87 plik I akt KRUS/.

W dniu 5 marca 2001 roku wnioskodawca podpisał dwie umowy dzierżawy. Jedną z R. P. oddając mu na kolejne 10 lat wcześniej przekazane grunt tj. działkę nr (...) o pow. 1,05 ha i nr 387 o pow. 1,63 ha razem 2,68 ha Natomiast drugą umowę dzierżawy zawarł z P. H., któremu przekazał grunty tj. działkę nr (...) o pow. 1,04 ha, nr 182 o pow. 0,26 ha, nr 183 o pow. 0,33 ha i nr 286 o pow. 0,52 ha oraz nr 61 o pow. 1,39 ha - udział 1/7 części. Umowa miała obowiązywać przez 10 lat

/umowy dzierżawy z dnia 5 marca 2001 roku k. 132 - 133 plik I akt KRUS , k. 134-135 akt KRUS, zeznania P. H. k. 74v- 75/

W dniu 11 kwietnia 2007 roku wnioskodawca jako wydzierżawiający zawarł umowę dzierżawy z E. P. jako dzierżawcą oddając mu w użytkowanie działkę nr (...) o powierzchni 0,99 ha na okres 10 lat.

/umowa dzierżawy z dnia 11 kwietnia 2007 roku k. 4/

W dniu 3 lutego 2011 roku odwołujący i jego małżonka przekazali synowi M. Z. w formie notarialnej umowy darowizny nieruchomość rolną położoną w miejscowości R. (...), o pow. 5ha i 82 a oznaczoną jako działki nr (...).

/akt notarialny – k. 7 -8/.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił jako bezsporne następujące okresy podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu: od dnia 7 sierpnia 1966 roku do dnia 14 marca 1977 roku - pracy w gospodarstwie rolnym rodziców; od dnia 15 marca 1977 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku - pracy we własnym gospodarstwie rolnym oraz od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku - podlegania ubezpieczeniu społecznym rolników. Co dało na wymaganych 25 lat łącznie 24 lata, 4 miesiące i 24 dni.

/ raport ustalenia uprawnień do świadczenia k. 22 plik II akt KRUS /.

W okresie od 1 stycznia 1997 roku do 31 sierpnia 2015 roku wnioskodawca pracował poza rolnictwem

/ okoliczności bezsporne/.

Decyzją z dnia 13 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 6 lipca 2016 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, przy czym zawiesił wypłatę tego świadczenia z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia.

/ decyzja z dnia 13 lipca 2016 roku k. 20 plik II akt KRUS/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 i 1 b pkt 12 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 704) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny, wynoszący w przypadku wnioskodawcy co najmniej 65 lat i 11 miesięcy ,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

W myśl art. 20 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, do okresów ubezpieczenia wymaganych” zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów (art. 20 ust. 2).

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku. (ust. 3 art. 20)

Z dokonanych w sprawie ustaleń wynika, że J. Z. (1) urodził się (...), a zatem po dniu 31 grudnia 1948 roku.

W związku z tym organ rentowy do ustalenia prawa do emerytury rolniczej zaliczył wnioskodawcy okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu: od dnia 7 sierpnia 1966 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku. Dokładnie to od

dnia 7 sierpnia 1966 roku do dnia 14 marca 1977 roku - praca w gospodarstwie rolnym rodziców; od dnia 15 marca 1977 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku - praca we własnym gospodarstwie rolnym oraz od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku - podleganie ubezpieczeniu społecznym rolników. Zatem - łącznie wyszło 24 lata 4 miesiące i 24 dni.

Bezspornym jest fakt, że w okresie od 1 stycznia 1997 roku do 31 sierpnia 2015 roku wnioskodawca pracował poza rolnictwem.

Brak, w tym okresie, uprawnień do dokonania wyboru podlegania ubezpieczeniom społecznym. W okresie aktywności zawodowej na podstawie stosunku pracy, wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu pracowniczemu (czyli ZUS), nie podlegał, gdyż nie mógł, z uwagi na uregulowania prawne, podlegać – w tym okresie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Zatem, mając na uwadze brzmienie przepisu art. 20 ust 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, Sąd stwierdza, iż organ rentowy, stosownie do treści tego przepisu, słusznie odmówił uwzględnienia okresów pracy poza rolnictwem i podlegania z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym w ZUS, albowiem skarżący jest osobą urodzoną po dniu 31 grudnia 1948 roku.

Brak też podstaw do tego, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym od marca do listopada 1991 roku czy też za dalszy okres do dnia 3 lutego 2011 roku tj. dokonania darowizny na rzecz syna. Przede wszystkim w marcu 1991 roku wnioskodawca zawarł z H. H. oraz R. P. umowę dzierżawy i znaczną część swoich gruntów przekazał im do użytkowania. Natomiast sobie pozostawił część ziemi, którą nadal uprawiał i obsadzał. Zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego dopiero w 2011 roku gdy wraz z żoną całość gruntów przekazał darowizną synowi M. Z.. Wnioskodawca jak i zeznający w sprawie świadkowie potwierdzili fakt, że J. Z. (1) po dniu 11 marca 1991 roku pomimo zawarcia umowy dzierżawy dokończył rozpoczęte prace polowe, zebrał plony i dopiero w listopadzie w rzeczywistości grunty przekazał dzierżawcą. Ponadto świadek R. P. wprost wskazał, że miał świadomość, iż zawarcie umowy dzierżawy miało na celu uzyskanie przez wnioskodawcę świadczenia z KRUS, którego to wypłata została wstrzymana z uwagi na brak wypełnienia warunku jakim było przekazanie gospodarstwa rolnego. W związku z tym gdyby nawet przyjąć, jak żąda tego wnioskodawca, - że faktycznie wbrew zapisom umowy dzierżawy przedmiot dzierżawy został przekazany kilka miesięcy później czy też fakt, że wnioskodawca na pozostawionej sobie części ziemi aż do momentu przekazania synowi, w 2011 roku, całości gospodarstwa rolnego nadal je prowadził poprzez wykonywanie zasiewów, hodowania zwierząt, to okoliczności te i tak nie mają w niniejszej sprawie większego znaczenia.

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie ma ustalonego prawa do emerytury albo renty.

Jak wynika z poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych J. Z. (1) decyzją ZUS z dnia 12 grudnia 1990 roku przyznano warunkowo prawo do renty inwalidzkiej. Wypłata świadczenia miała być podjęta od dnia przekazania gospodarstwa rolnego. Wypłaty natomiast nie podjęto gdyż gospodarstwo nie zostało do dnia 31 grudnia 1990 roku przekazane. W związku z tym wnioskodawca, aby uruchomić wypłatę powyższego świadczenia w dniu 11 marca 1991 roku zawarł z H. H. (obecnie S.) i R. P. umowę dzierżawy przekazując im większą część swoich gruntów w użytkowanie. Dlatego też ZUS decyzją z dnia 16 kwietnia 1991 roku podjął od dnia 1 stycznia 1991 roku wypłatę renty inwalidzkiej przyznanej na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku. W tej sytuacji fakt rzeczywistego prowadzenia gospodarstwa rolnego nie miał już znaczenia, ponieważ wnioskodawca jako osoba pobierająca rentę inwalidzka nie podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu od dnia 1 stycznia 1991 roku.

Wobec powyższego okoliczność świadczenia pracy w gospodarstwie rolnym pomimo jego wydzierżawienia czy też na części pozostawionej sobie działki nie miała znaczenia, z uwagi na fakt pobierania świadczenia z ZUS wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W związku z tym, jak dowiodło niniejsze postępowanie, J. Z. (1) nie legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Mając powyższe na względzie Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami, orzekł jak wyroku.

O zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie powodowej z urzędu, w kwocie 442,80 zł, orzeczono zgodnie z § 15 ust 2 w zw. § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2015 roku, poz.1801), w brzmieniu obowiązującym w dniu 26 października 2016 roku, uwzględniając podatek VAT.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

22 V 2017 roku.

E.W.